

Er intensiv grovfoder- produktion foreneligt med større reduktion af kvælstofudledningen

Søren Kolind Hvid, SEGES Innovation

Plantekongres
Den 10. januar 2024

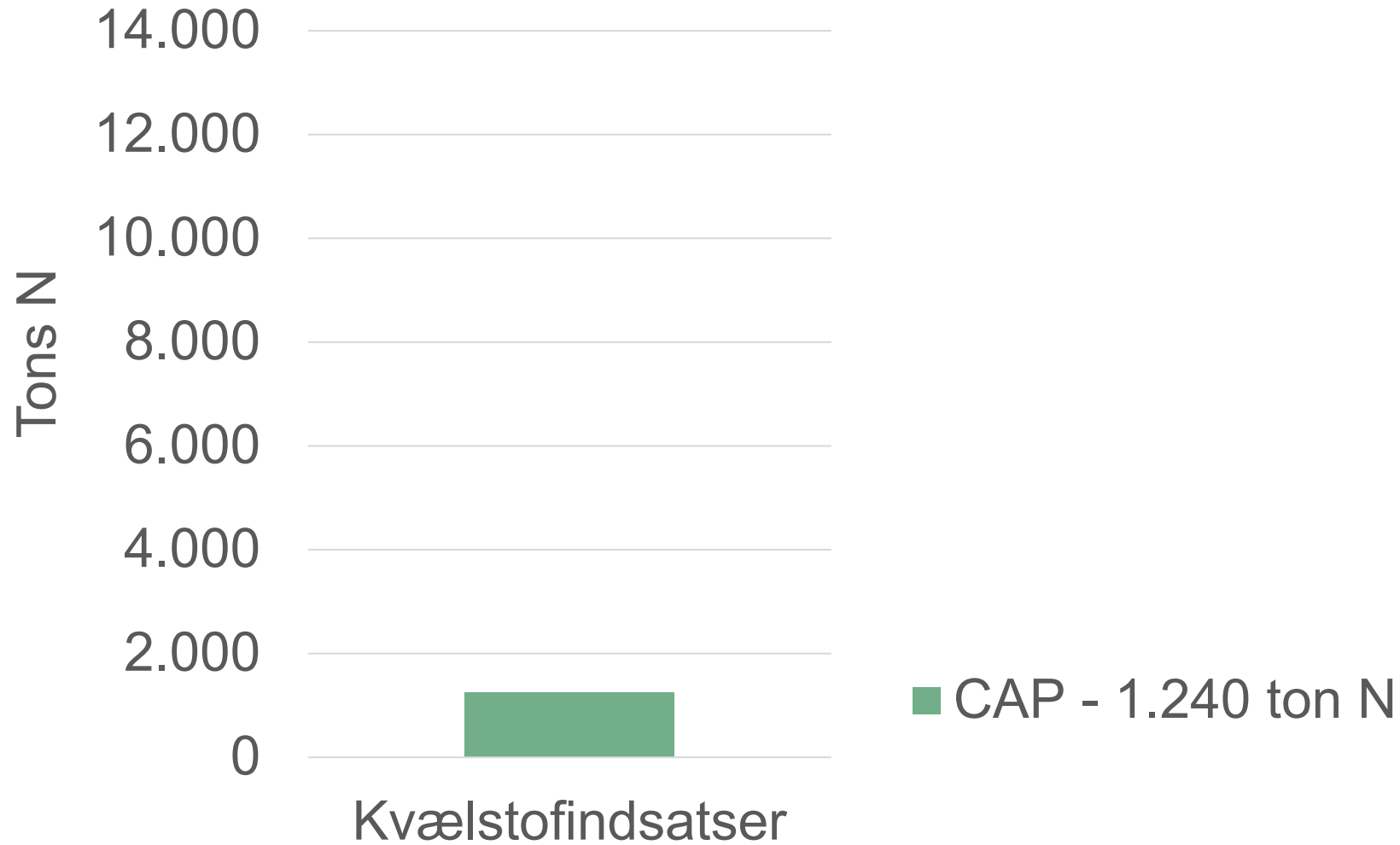
STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES
INNOVATION

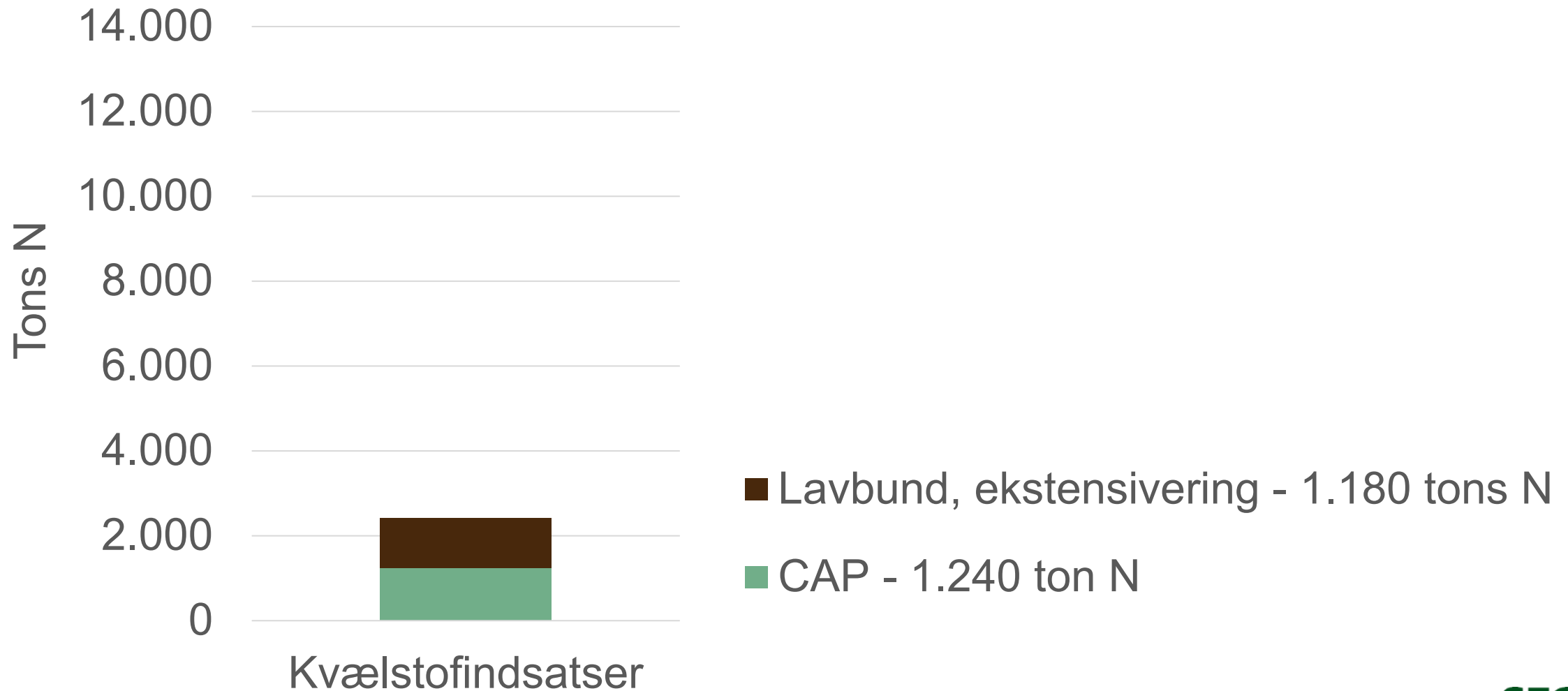
Ny udledningsbaseret kvælstofregulering

- Ny udledningsbaseret regulering fra 2027:
  - Skal erstatte den nuværende efterafgrøde-regulering
  - Kvoter på kvælstofudledning til kyst
  - Afgrødevalg/sædskifte bliver også et virkemiddel
- Krav til kvælstofreduktion i ny regulering er ikke aftalt endnu
  - Genbesøg af Landbrugsaftalen i 2024
  - Krav til kvælstofreduktion
  - Principper for kvoter på kvælstofudledning

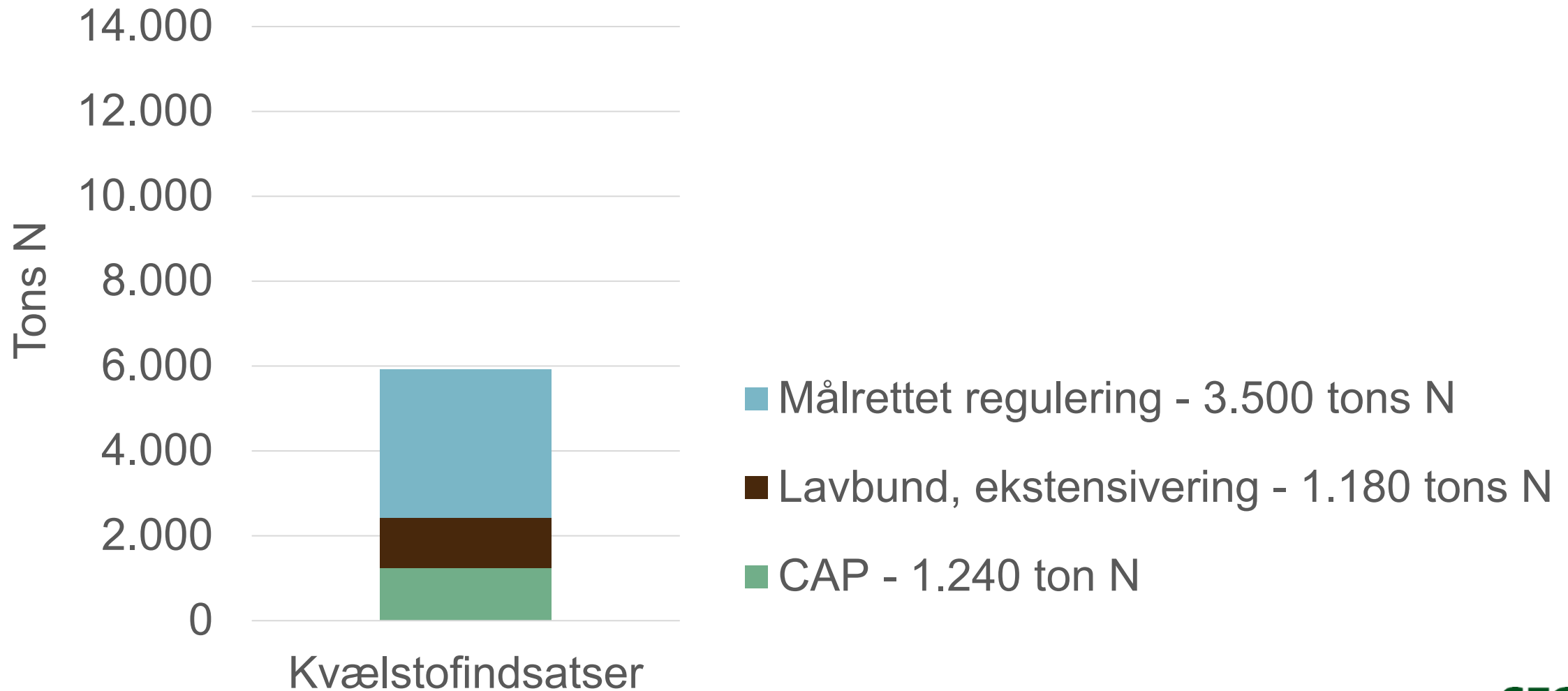
Kvælstofindsatser 2027 (Landbrugsaftalen 2021)

Kvælstofindsatser 2027 (Landbrugsaftalen 2021)

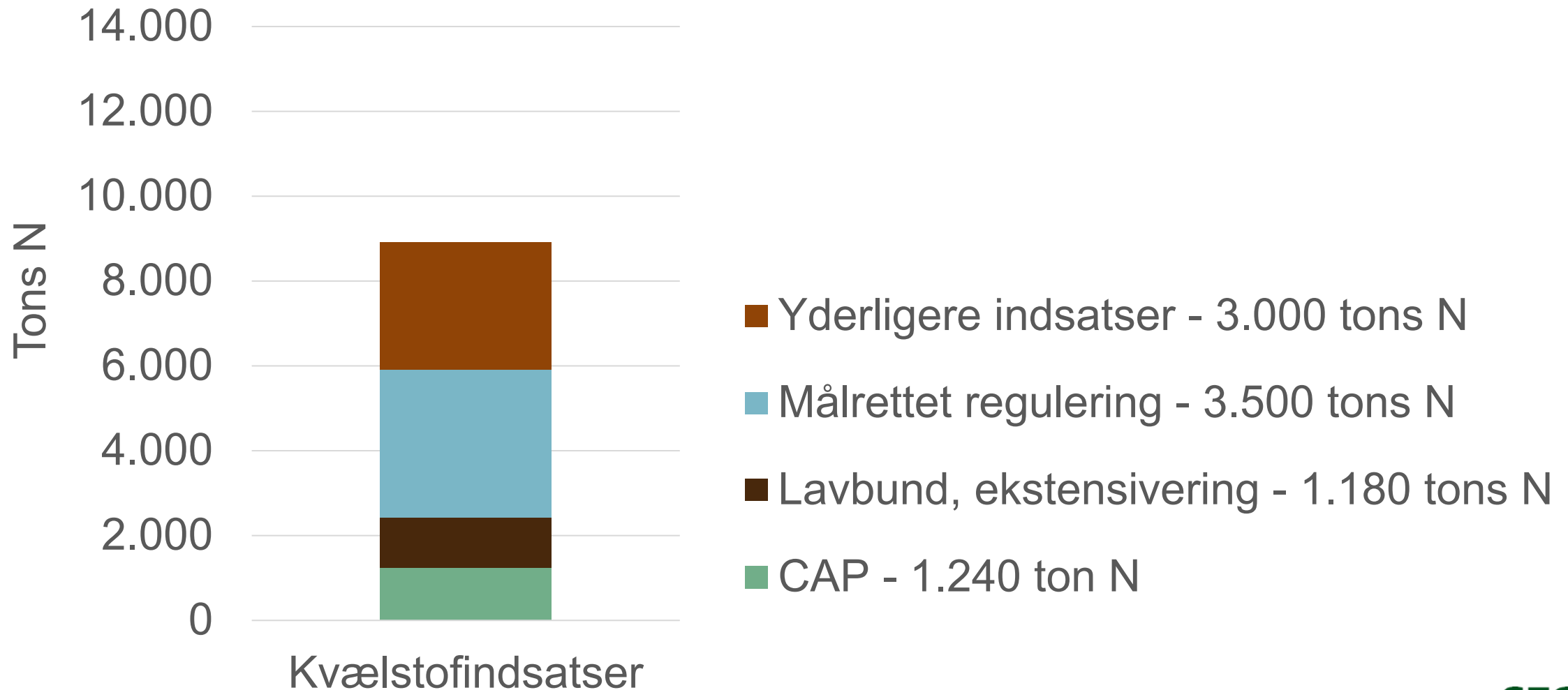

Kvælstofindsatser 2027 (Landbrugsaftalen 2021)

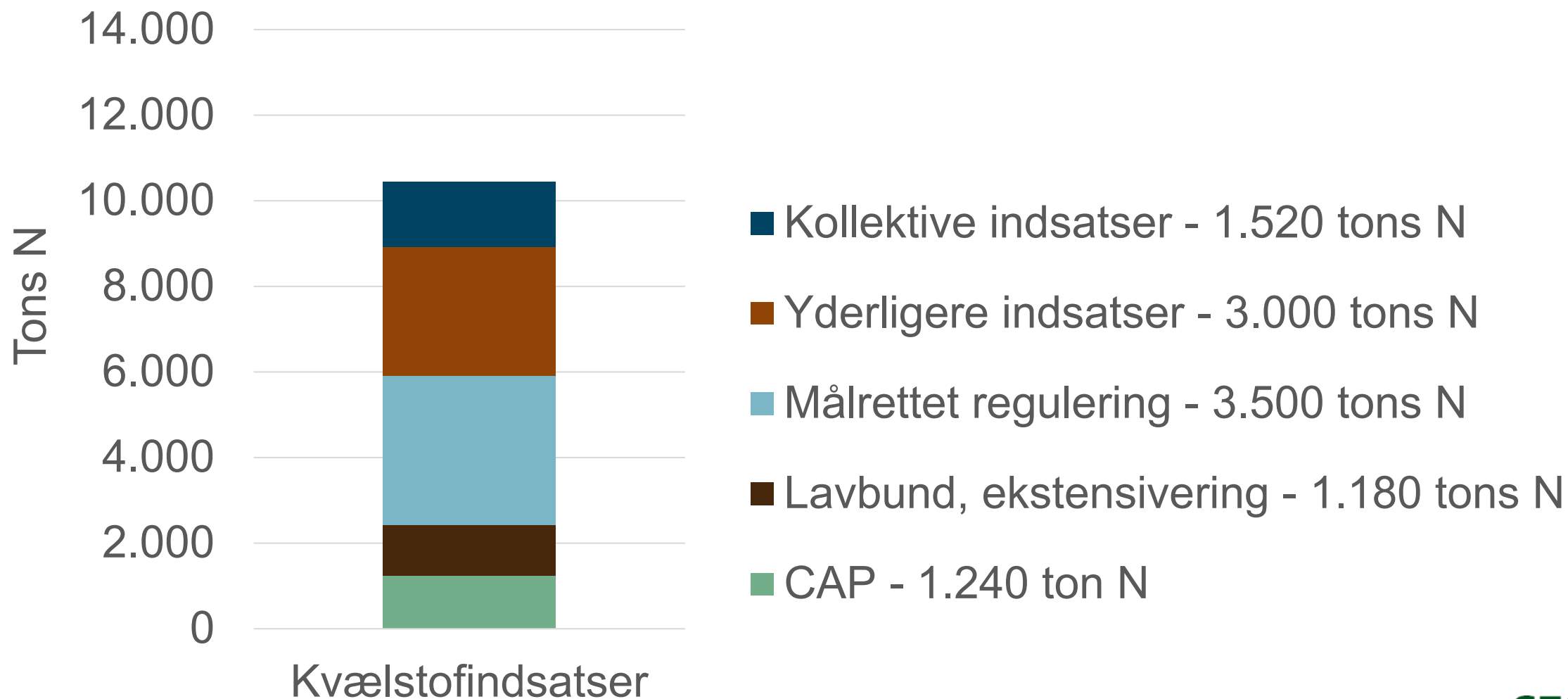

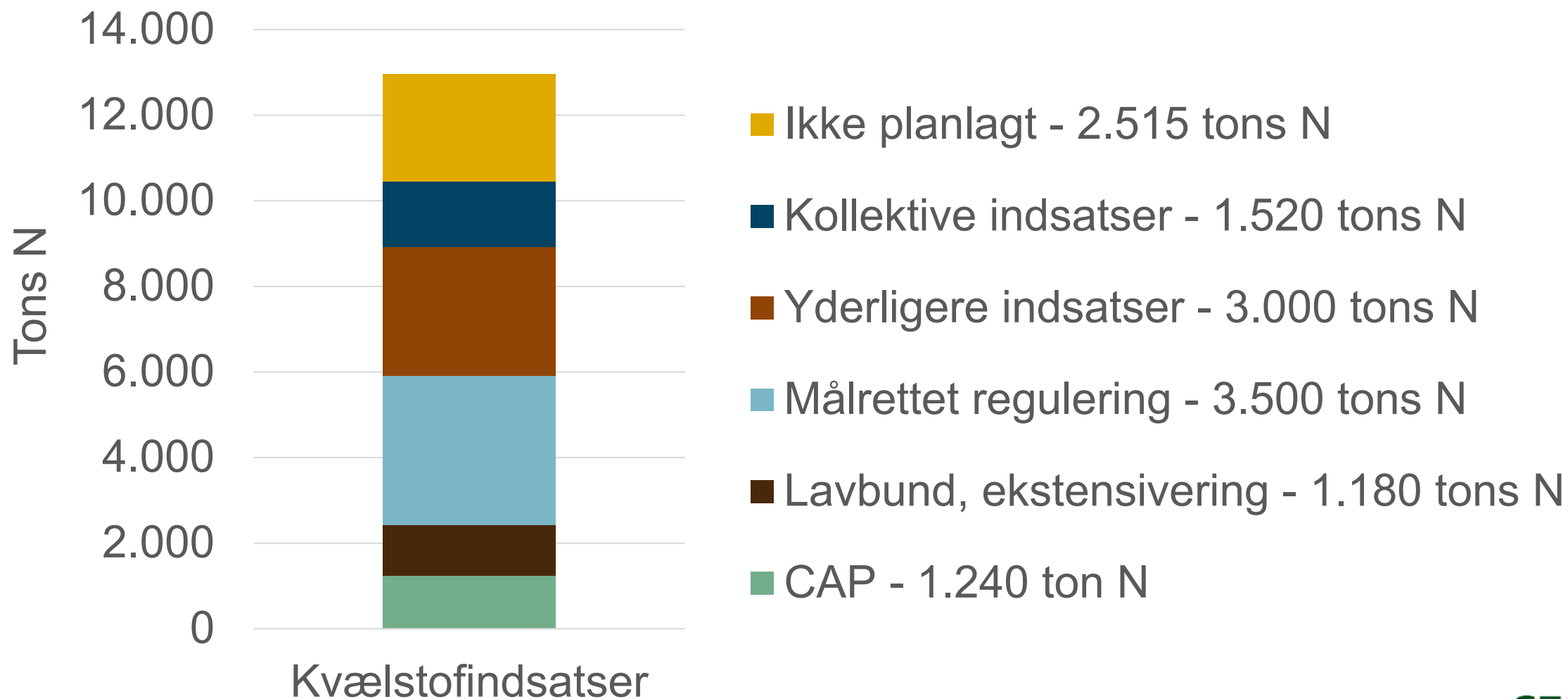
Kvælstofindsatser 2027 (Landbrugsaftalen 2021)

Kvælstofindsatser 2027 (Landbrugsaftalen 2021)

Kvælstofindsatser 2027 (Landbrugsaftalen 2021)

Kvælstofindsatser 2027 (Landbrugsaftalen 2021)

Kvælstofindsatser 2027 (Landbrugsaftalen 2021)

”Max udvaskning”, kg N pr. ha fra rodzonen

”Max udvaskning”, kg N i gns. pr. ha dyrket areal:

Oplande med mange kvægbrug	Målrettet regulering	Målrettet regulering + yderligere indsatser
Skive Fjord + Lovns Bredning	50-60	40-45
Hjarbæk Fjord		
Nissum Fjord	80-85	70-75
Ringkøbing Fjord		
Nordlige Vadehav - Grådyb	70-75	60-65
Vadehavet - Knudedyb		

”Kvoterne” er angivet som intervaller, da tallene er foreløbige. Reguleringen vil blive baseret på kvoter på udledning til kyst, men kan omregnes til ”max udvaskning”.

Egne foreløbig beregninger.

Grovfodersædskifte på JB1 i Sydvestjylland (eksempel)

Afgrøde- fordeling	Areal, pct.	Udvaskning u efterafgr.	Udvaskning med efterafgr.
Kløvergræs	29	100-105	80-85
Majshelsæd	43		
Vårbyg	24		
Brak (GLM8)	4		

*Beregnet
udvaskning.*

Grovfoderration: 1/3 kløvergræs og 2/3 majshelsæd.

Efterafgrøder i al majs og i vårbyg.

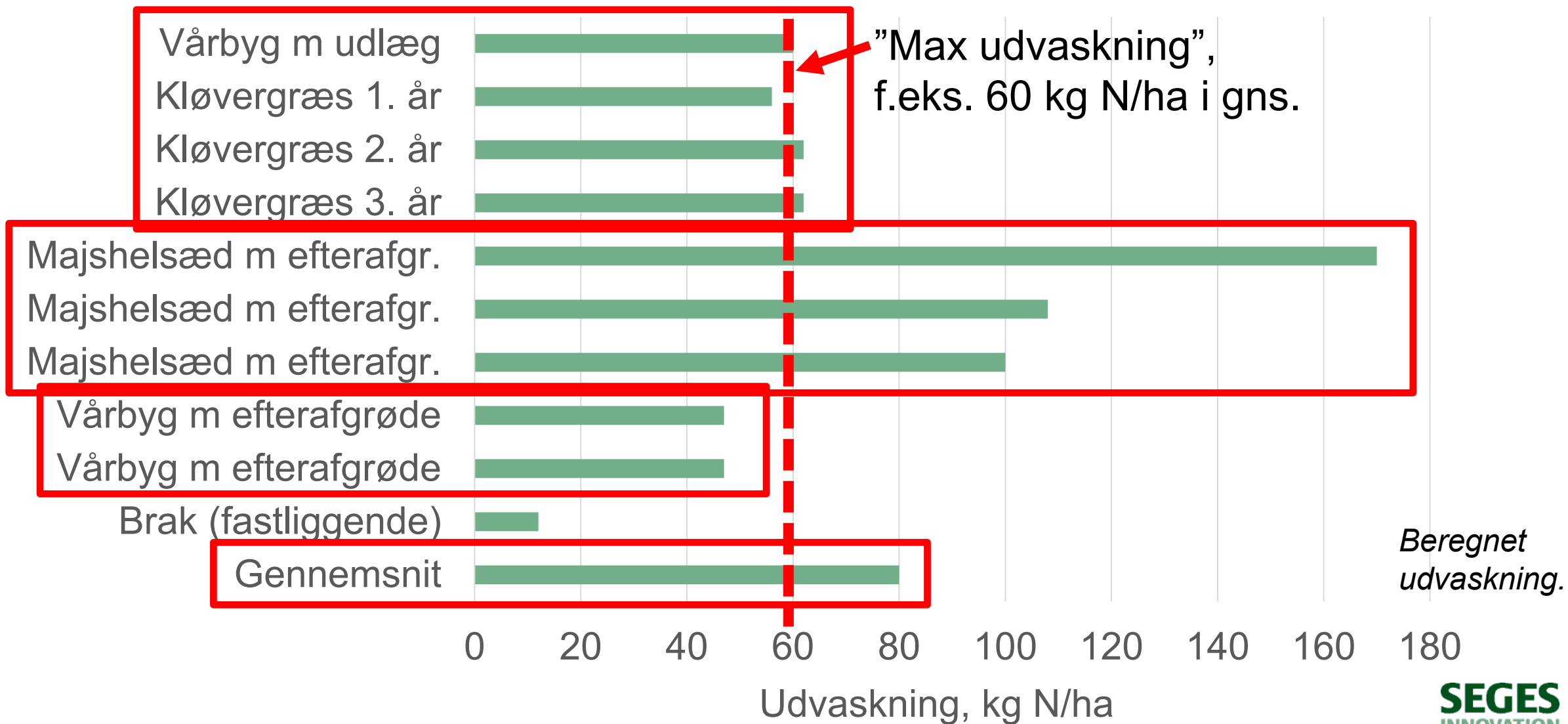
Gns. 180 kg N i kvæggylle pr. ha.

Kvælstofudvaskning i grovfodersædskifte m efterafgrøder sammenlignet med "max udvaskning"

Kystvandoplande (eksempler)	Målrettet regulering ("max") Kg N/ha	Målrettet regulering + yderligere ("max") Kg N/ha	Udvaskning i sædskifte med efter- afgrøder Kg N/ha
Nordlige Vadehav - Grådyb	70-75	60-65	80-85
Vadehavet - Knudedyb			

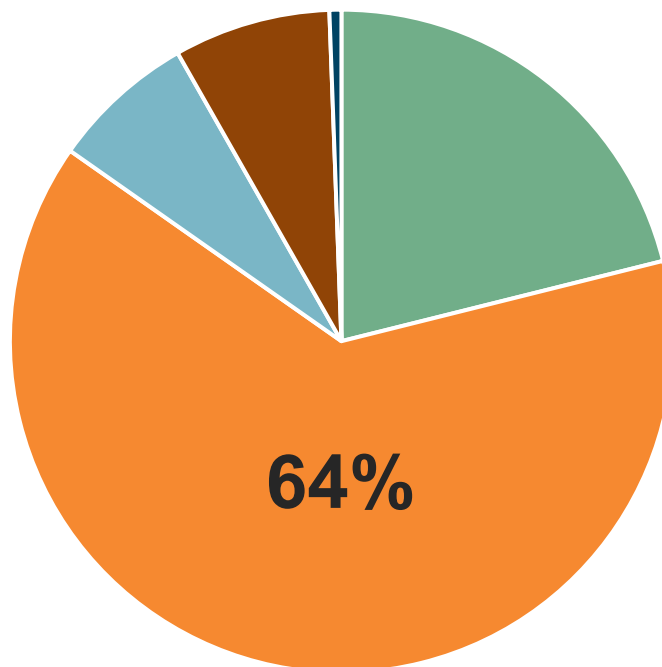
*Beregnet
udvaskning.*

Udvaskning i grovfodersædskifte på JB1 i Vestjylland

Fordeling af kvælstofudvaskningen på afgrøder

Afgrødefordeling I grovfodersædsk.	Areal, pct.
Kløvergræs	29
Majshelsæd	43
Vårbyg m udlæg	10
Vårbyg m efterafgr.	14
Brak	4

- Kløvergræs
- Majshelsæd
- Vårbyg m udlæg
- Vårbyg m efterafgr.
- Brak

Tilpasning til reduktion af kvælstofudledning og ny udledningsbaseret regulering

- Efterafgrøder – vigtigt med effektive efterafgrøder
- Kvotereduktion
- Mere kløvergræs og mindre majs
  - Kun effektivt, hvis udvaskningen efter kløvergræs reduceres
- Kløvergræsmarker med længere omdriftstid
  - Årlig udbyttenedgang skal helst begrænses til max 5 pct.
- Roer i stedet for majs?
- Minimere udvaskningen i majs via dyrkningstiltag

Reduceret udvaskning i majs

Tiltag, der kan reducere udvaskningen med 40-50 pct:

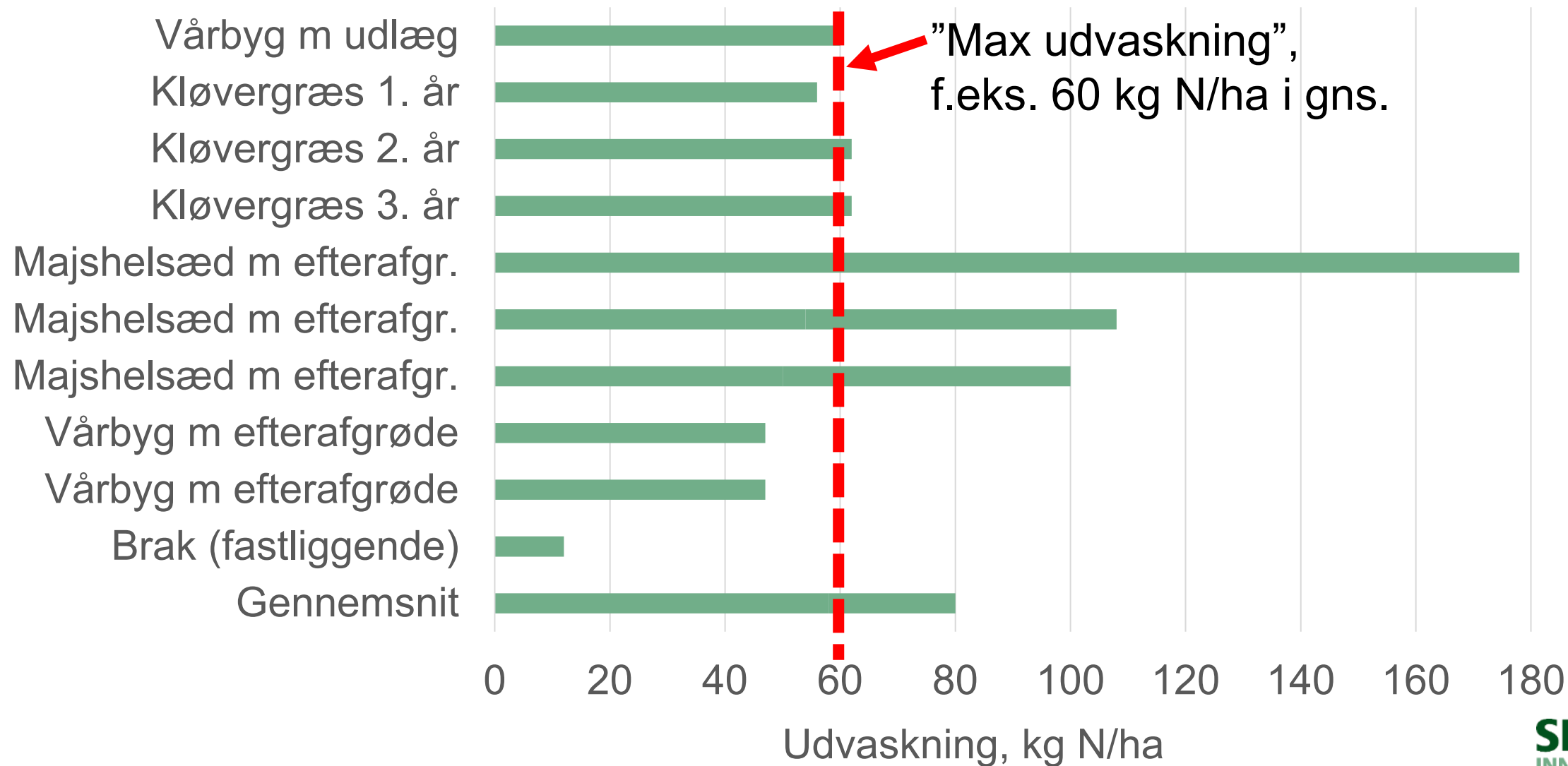
- Kvælstofniveau, så 70 g råprotein i tørstof
Reducere N-niveauet efter kløvergræs
- Gylle tidligst 1. april.
- Placere gylle med N-hæmmer og spare 30 kg N pr. ha
- Så efterafgrøde med god teknik, når majsens har 4-5 blade
4 uger efter såning
- Cikorie og rajgræs i stedet for rajgræs alene

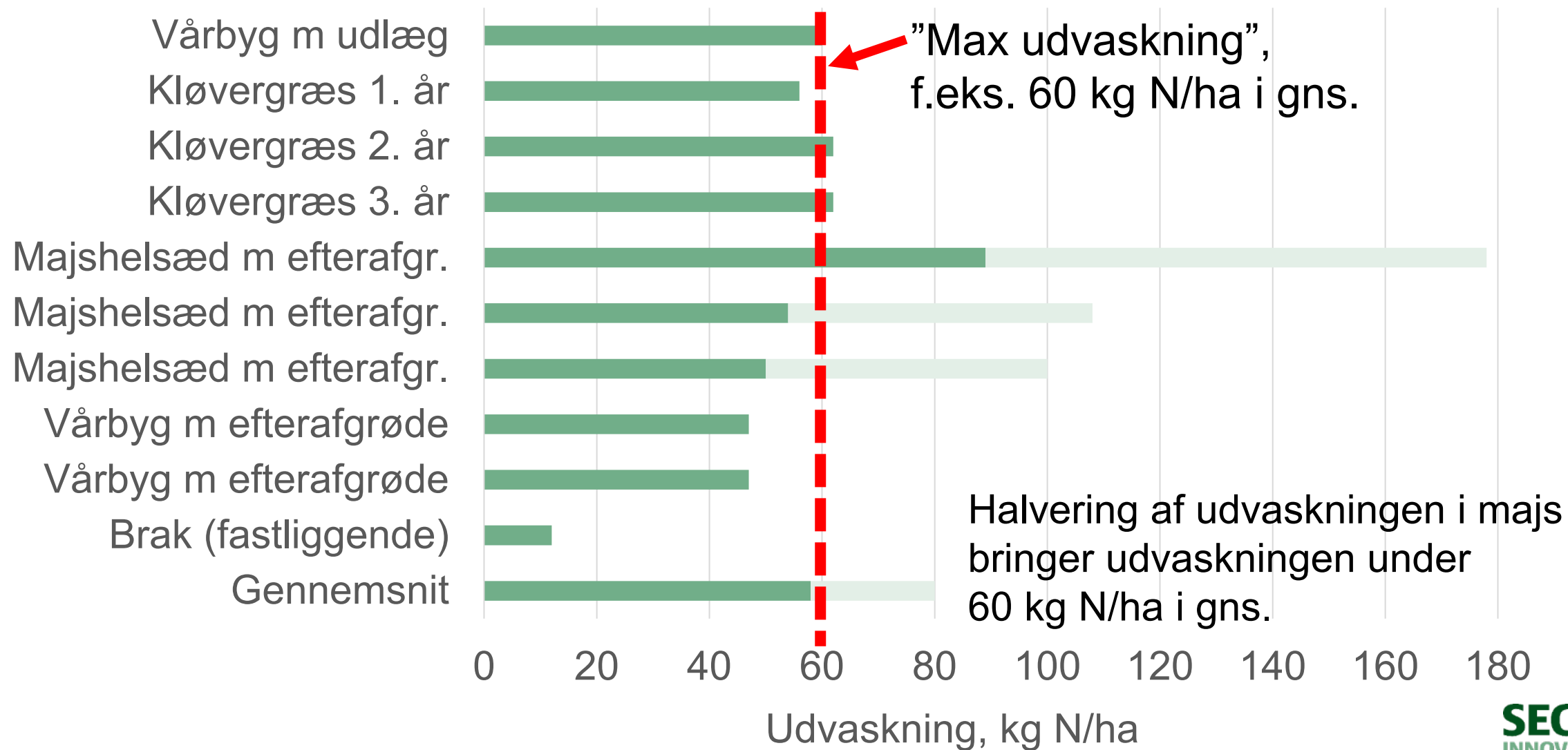
Udfordring:

Der skal udvikles metode, så dyrkningstiltagene kan tælle med i udvaskningsberegningen.

Udvaskning i grovfodersædskifte på JB1 i Vestjylland

Udvaskning i grovfodersædskifte på JB1 i Vestjylland

Tilpasning til reduktion af kvælstofudledning og ny udledningsbaseret regulering

- Efterafgrøder – vigtigt med effektive efterafgrøder
- Kvotereduktion
- Mere kløvergræs / mindre majs
  - Kun effektivt, hvis udvaskningen efter kløvergræs reduceres
- Kløvergræsmarker med længere omdriftstid
  - Årlig udbyttenedgang skal helst begrænses til max 5 pct.
- Roer i stedet for majs?
- Minimere udvaskningen i majs via dyrkningstiltag
- Ekstensive græsarealer får formentlig udledningskvote som andre arealer
- Handel med udledningskvoter
- Køb/leje af jord til braklægning – helst med lav N-retention

Målretning af brak i forhold til kvælstofretention

Sædskifte 100 ha på JB1 i Vestjylland	Udvaskning pr. ha	Retention	Udledning pr. ha	Udledningskvote pr. ha
Grovfodersædskifte med virkemidler	70 kg N	80%	14 kg N	12 kg N (udvaskning max 60 kg N)

JB1, 500 mm	Udvaskning pr. ha	Retention	Ekstra areal til brak
Brak (samme kystvandopland)	12 kg N	80%	17 ha
		70%	11 ha
		60%	8 ha
		50%	7 ha

Er intensiv grovfoder-produktion foreneligt med større reduktion af kvælstofudledningen?

Kvælstofkrav i 2027 bliver en stor udfordring:

- Mange virkemidler skal anvendes
- Management, der sikrer høje udbytter og god kvælstofudnyttelse
- Reduktion af udvaskningen i majs kan bringe os langt - kræver en stor indsats
- Ekstensive græsarealer - formentlig udledningskvote som andre arealer
- Køb af udledningskvote
- Køb/leje af jord til braklægning kan blive nødvendig.

Tak for opmærksomheden!